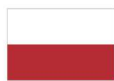

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Załącznik nr 1 do uchwały nr 888/6/24 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 11 lipca 2024 r.

Zasady dotyczące wspierania rewitalizacji w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027

Wykaz skrótów

Deklaracja	Deklaracja o przystąpieniu do procesu uzgadniania Pakietu Projektów Rewitalizacyjnych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS +	Europejski Fundusz Społeczny Plus
FEP 2021-2027	Program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
Gmina	gmina miejska i miejsko-wiejska
GPR	gminny program rewitalizacji
Harmonogram	Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w ramach FEP 2021-2027
IZ	Instytucja Zarządzająca
KM	Komitet Monitorujący
Pakiet Projektów	Pakiet Projektów Rewitalizacyjnych
Porozumienie	Porozumienie w sprawie finansowania Pakietu Projektów Rewitalizacyjnych w ramach programu regionalnego FEP 2021-2027, wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji, który stanowi Strategię IIT
RPO WP 2014-2020	Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
Strategia IIT	strategia innego instrumentu terytorialnego
SzOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
SZOP	Szczegółowy Opis Priorytetów FEP 2021-2027
Ustawa o rewitalizacji	Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278 ze zm.)
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. z 2022 r., poz. 1079 ze zm.)
Wykaz	Wykaz gminnych programów rewitalizacji województwa pomorskiego
Zespół	Zespół ds. rewitalizacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego
ZWP	Zarząd Województwa Pomorskiego

W województwie pomorskim rewitalizacja jest wspierana ze środków europejskich od prawie 20 lat. Od samego początku jej istotę stanowiły prowadzone w sposób kompleksowy **zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki**. Koncentracja terytorialna oraz adekwatność rozwiązań współtworzonych z interesariuszami procesu to podstawa prowadzonych działań.

Rewitalizacja w Polsce jest wdrażana w oparciu o **GPR przygotowywane** na podstawie art. 14 ustawy o rewitalizacji.

W ramach FEP 2021-2027, możliwa jest realizacja projektów rewitalizacyjnych w dwóch formułach:

- Pakietu Projektów,
- Projektu fazowanego.

I. Pakiet Projektów

1. W nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 projekty ujęte w GPR będzie można sfinansować ze środków polityki spójności, wyłącznie gdy GPR będzie pełnił funkcję **Strategii IIT¹** tj. posiadać następujące elementy:
 - 1.1. **Syntezę diagnozy obszaru** realizacji Strategii IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
 - 1.2. **Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach Strategii IIT** ze wskazaniem podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z programem;
 - 1.3. **Listę projektów² realizujących cele**, o których mowa powyżej wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązań z innymi projektami. Lista obejmować powinna planowane do objęcia wsparciem w ramach środków przeznaczonych na rewitalizację w FEP 2021-2027 podstawowe przedsięwzięcia wynikające z programu rewitalizacji, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy o rewitalizacji. Lista podlega uzgodnieniu z Zespołem.

¹ O której mowa w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, rozdziale 8.3. Inne instrumenty terytorialne Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej (Dz. U UE L 231 z dnia 30 czerwca 2021 r. ze zm.).

² Wzór listy stanowi Załącznik nr 1.4. do niniejszych Zasad „Lista projektów planowanych do objęcia wsparciem w ramach programu regionalnego FEP 2021–2027 obejmującej wybrane przedsięwzięcia podstawowe zawarte w GPR”.

1.4. Opis aktywnego procesu zaangażowania partnerów³ na etapie:

- opracowania GPR⁴,
- realizacji GPR⁵,
- monitorowania i oceny GPR⁶.

Jako partnerów należy rozumieć:

- partnerów gospodarczych i społecznych,
- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie tj. szeroko rozumiany sektor organizacji pozarządowych, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

Szczególną rolę we włączeniu interesariuszy w proces rewitalizacji odgrywa Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami Gminy i będący wyrazem wielopoziomowego zarządzania.

Proces partycypacji powinien być szczegółowo zaplanowany, przygotowany i dostosowany do konkretnej grupy interesariuszy biorących w niej udział (np. mieszkańców, przedsiębiorców, osób starszych czy dzieci). Oznacza to, że Gmina powinna poza standardowymi formami konsultacji społecznych (m.in. spotkaniami, ankietami), wykorzystywać również inne formy angażowania i włączenia partnerów, m.in. spacer studyjny lub badawczy, metody prototypowania, punkty i platformy konsultacyjne czy debaty w formule kawiarenek obywatelskich, wywiady.

Ponadto projekty ujęte w GPR będzie można sfinansować ze środków polityki spójności, tylko w przypadku, gdy Program będzie posiadał cechy określone w pkt 4.1 Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 tj: kompleksowość, zintegrowanie, koncentracja i komplementarność: przestrzenna, problemowa, proceduralno-instytucjonalna, międzyokresowa, źródeł finansowania. Opis dotyczący spełnienia ww. cech należy zawrzeć w GPR w punkcie „Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o rewitalizacji.

³ Partnerzy, o których mowa w punkcie 1.4 niniejszych Zasad, również należą do interesariuszy rewitalizacji.

⁴ Stosownie do art. 5 ustawy o rewitalizacji.

⁵ j.w.

⁶ j.w.

2. Mając na uwadze doświadczenia z poprzednich okresów programowania, wsparcie rewitalizacji w ramach FEP 2021-2027 jest kontynuacją przyjętych wcześniej rozwiązań i będzie oparte o wieloetapowy proces, na który składają się następujące elementy:
 - 2.1. IZ zawiadamia Gminy województwa pomorskiego o możliwości przystąpienia do procesu uzgadniania Pakietu Projektów w ramach FEP 2021-2027.
 - 2.2. Zainteresowane Gminy składają w terminie określonym przez IZ pisemne Deklaracje. Deklaracja stanowi wymóg przystąpienia do procesu przygotowania projektów w ramach FEP 2021-2027. W Deklaracji Gmina określa, w ramach których Działań dedykowanych rewitalizacji w FEP 2021-2027 planuje realizację projektów.
 - 2.3. IZ na podstawie przedłożonych przez wszystkie Gminy Deklaracji dokonuje podziału dostępnej alokacji na poszczególne miasta (zgodnie z Załącznikiem nr 1.3. do niniejszych Zasad pn. Metodyka podziału alokacji na miasta z FEP 2021-2027). Deklaracje złożone po wyznaczonym terminie nie będą mogły być rozpatrywane z uwagi na dokonany już podział alokacji na poszczególne miasta.
 - 2.4. W trakcie prac nad przygotowaniem lub aktualizacją GPR (tj. po naborze przedsięwzięć do GPR i opracowaniu listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych) następuje **robocze uzgodnienie listy projektów** o której mowa w pkt. 1.3.
 - 2.5. Robocze uzgodnienie będzie polegać na negocjacjach pomiędzy daną Gminą, a Zespołem i wspólnym wyborze projektów najlepiej wpisujących się w planowane rodzaje działań i cele FEP 2021-2027. Na tym etapie Zespół zakłada możliwość konsultacji i spotkań oraz wizyt na obszarach rewitalizacji, na których mają być docelowo realizowane projekty.
 - 2.6. Po przyjęciu GPR przez radę gminy dokument należy przedłożyć do IZ w celu jego zaopiniowania w trybie art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej zgodnie z Procedurą opiniowania GPR w województwie pomorskim⁷. Opinia, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej nie jest tożsama z opinią, o której mowa w art. 17 ustawy o rewitalizacji.
 - 2.6.1. Opinia dotycząca GPR, o której mowa w punkcie 2.6. wydawana jest w terminie 60 dni od dnia wpływu kompletnych i prawidłowo złożonych dokumentów do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Podstawą wydania opinii przez IZ jest ocena GPR przez Zespół w zakresie spełnienia wymogów dotyczących elementów Strategii IIT (wskazanych w punktach 1.1- 1.4) i cech GPR oraz weryfikacja możliwości finansowania projektów ujętych **na liście projektów (o której mowa w pkt. 1.3. i 2.4) ze środków FEP 2021-2027**.

⁷ Procedura opiniowania GPR w województwie pomorskim, zostanie przyjęta odrębną Uchwałą ZWP.

- 2.6.2. Ocena GPR zakończona wynikiem pozytywnym skutkuje przedłożeniem ZWP rekomendacji w sprawie wydania pozytywnej opinii dla GPR i zamieszczenia programu w Wykazie gminnych programów rewitalizacji województwa pomorskiego. Ocena GPR zakończona wynikiem negatywnym skutkuje przedłożeniem ZWP rekomendacji w sprawie wydania opinii negatywnej dla GPR, w takiej sytuacji Gmina zobowiązana jest do przekazania korekty programu, w tym złożenia wyjaśnień zgodnie z treścią zawartą w uzasadnieniu do opinii.
- 2.6.3. Gmina jest zobowiązana do uzyskania pozytywnej opinii dotyczącej GPR i uzyskania wpisu do Wykazu do dnia **30 czerwca 2026 roku**. W przypadku niedotrzymania powyższego terminu Gmina zostaje **wyłączona z procesu uzgadniania Pakietu Projektów**, co skutkuje brakiem możliwości uzyskania dofinansowania z FEP 2021-2027.
- 2.6.4. Dla wszystkich Działań SZOP dedykowanych rewitalizacji przewiduje się niekonkurencyjny sposób wyboru projektów jako właściwy dla strategicznego podejścia, zgodnie z którym realizowane powinny być wyłącznie projekty uzgodnione przez IZ i ujęte na liście projektów stanowiącej Załącznik do GPR.
- 2.6.5. Z uwagi na niekonkurencyjną procedurę wyboru projektów dla wszystkich Działaniach SZOP dedykowanych rewitalizacji będzie podpisane Porozumienie pomiędzy IZ, a Gminą w sprawie finansowania Pakietu Projektów w ramach FEP 2021-2027, wynikających z GPR, który stanowi Strategię IIT. Porozumienie zostanie podpisane wyłącznie z Gminami, które posiadają pozytywnie zaopiniowany GPR i umieszczony w Wykazie. Porozumienie stanowić będzie dokument potwierdzający wstępne przyznanie alokacji Gminie na realizację Pakietu Projektów.⁸
- 2.7. Projekty rewitalizacyjne ujęte na liście projektów, będącej Załącznikiem do GPR na których realizację podpisano Porozumienie będą stanowić **Pakiet Projektów**. Projekty te będą powiązane ze sobą tematycznie i służyć realizacji wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji.
- 2.7.1. Na **Pakiet Projektów** mogą składać się projekty ubiegające się o dofinansowanie z Działań w ramach następujących Priorytetów FEP 2021-2027:
- **Priorytet 7. Fundusze europejskie dla Pomorza bliższego obywatelom**
(Działanie 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich)
 - **Priorytet 5. Fundusze europejskie dla silnego społeczeństwa Pomorza**
(Działanie 5.12. Aktywne włączenie społeczne – programy rewitalizacji,
Działanie 5.19. Usługi społeczne i zdrowotne – programy rewitalizacji)

⁸ Podpisanie porozumienia nie będzie zwalniać Gminy/Wnioskodawców uzgodnionych projektów z obowiązku złożenia Wniosku o dofinansowanie i nie stanowi gwarancji dofinansowania.

- **Priorytet 6. Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza**

(Działanie 6.5. Infrastruktura społeczna – programy rewitalizacji)

- **Priorytet 2. Fundusze europejskie dla zielonego Pomorza**

(Działanie 2.4. Efektywność energetyczna – programy rewitalizacji) zgodnie ze SZOP.

2.7.2. Wsparcie współfinansowane ze środków EFS + powiązane tematycznie z interwencją współfinansowaną z EFRR realizowane będzie **w sposób zintegrowany** przy czym przyjmuje się, że projekty zintegrowane będą składać się z:

a) **obligatoryjnie**: projektu finansowanego z Działania 7.1 w powiązaniu z projektem finansowanym w Działaniu 5.12. i/lub Działaniu 5.19.;

b) **fakultatywnie**: z projektu finansowanego w Działaniu 6.5.

Ponadto uzupełniająco w ramach Pakietu Projektów możliwa jest realizacja projektu finansowanego w Działaniu 2.4.

Szczegółowy opis wariantów realizacji Pakietu Projektów wraz ze schematami graficznymi znajduje się w Załączniku 1.2. do niniejszych Zasad.

2.7.3. Zasady składania i oceny projektów zintegrowanych zostały opisane w „Metodyce wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 dla projektów zintegrowanych”⁹ natomiast projekty z Działania 2.4. będą składane osobno, w ramach oddzielnych naborów, zgodnie z zasadami opisanymi w „Metodyce wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027”¹⁰.

2.7.4. Po zawarciu Porozumienia, o którym mowa w pkt 2.6.5. nastąpi wpisanie projektów do Harmonogramu, w oparciu o dane zamieszczone w kartach projektów będących załącznikiem do Porozumienia.

2.7.5. IZ udostępni wnioskodawcom Regulamin wyboru projektów dla naborów wniosków o dofinansowanie projektów objętych Porozumieniem. Regulamin zostanie udostępniony każdorazowo najpóźniej w dniu rozpoczęcia naboru (termin naboru określony będzie w Harmonogramie).

2.7.6. Wnioskodawcy złożą wnioski o dofinansowanie w terminach zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminach.

2.7.7. IZ dokona oceny wniosków w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM, ZWP podejmie decyzje ws. wyboru projektów do dofinansowania, a następnie zostaną podpisane umowy o dofinansowanie.

⁹ zatwierdzonej przez KM Uchwałą nr 9/II/23 z dnia 20 czerwca 2023 r.

¹⁰ zatwierdzonej przez KM Uchwałą Nr 2/I/23 z dnia 29 marca 2023 r.

II. Projekt fazowany

Projekt fazowany stanowi kontynuację inwestycji realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020 przez podmioty, które uzyskały zgodę IZ RPO WP 2014-2020 na fazowanie projektu oraz zawarły aneks na Fazę I projektu. Informacje na temat fazowania projektów zawarte są w SzOOP RPO WP 2014-2020 w Załączniku 8.9 Fazowanie projektów i SZOP FEP 2021-2027.

Projekty fazowane wdrażane będą w sposób niekonkurencyjny uproszczony w oparciu przygotowany uproszczony zestaw kryteriów dla projektów fazowanych, które zostaną zatwierdzone przez KM. Zgodnie z procedurą niekonkurencyjną projekty zostaną wpisane do Harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie w ramach FEP 2021-2027, następnie IZ dokona oceny wniosków w oparciu o uproszczone kryteria wyboru projektów, ostatni etap stanowi podpisanie Umowy o dofinansowanie.

Dofinansowanie dla projektów fazowanych pomniejsza alokację z FEP 2021-2027 na Gminę wyliczoną zgodnie z Metodką podziału alokacji na miasta z FEP 2021-2027.

Schemat graficzny projektu fazowanego znajduje się w pkt 2 w Załączniku nr 1.2. do niniejszych Zasad.

Załączniki:

- 1.1. Schemat procedury wdrażania Pakietu Projektów Rewitalizacyjnych.
- 1.2. Warianty realizacji Pakietu Projektów Rewitalizacyjnych.
- 1.3. Metodyka podziału alokacji dla Gmin w ramach FEP 2021-2027.
- 1.4. Wzór listy projektów planowanych do objęcia wsparciem w ramach programu regionalnego FEP 2021-2027 obejmującej wybrane przedsięwzięcia podstawowe zawarte w GPR.